

ГОДИШЕН ОПИСАТЕЛЕН И ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

2019

ЕКОЛОГИЧНО СДРУЖЕНИЕ "ЗА ЗЕМЯТА"

През 2019 година Екологично сдружение "За Земята" работи в следните направления: Енергия и климат, Икономическа справедливост и обществени средства за устойчиво развитие, Нулеви отпадъци, Кампания "Без ГМО", Чист въздух.

www.zazemiata.org

FB: @ZaZemyata

Twitter: @zazemiata

Съдържание:

Комуникации	1
Направление “Енергия и климат”	2
1.1 Въглищна кампания и справедлив енергиен преход	2
1.2 Справедлив енергиен преход	7
1.3 Климатични промени и политики	9
1.4 Мобилизация на младежи	9
1.5 Антиядрена кампания	11
II. Направление “Икономическа справедливост и обществени средства за устойчиво развитие”	11
2.1 Овластяване на общности и обществени средства	11
2.2 Проучване на нуждите на гражданското общество и конкурс “Направи си сам”	13
2.3 Make ICT Fair	14
III. Направление “Нулеви отпадъци”	15
Кампания срещу проекта за софийски инсинератор	17
Традиционно почистване на защитени планински територии	17
Общини с нулеви отпадъци	18
IV. Кампания “без ГМО”	18
V. Направление “Чист въздух”	19
VI. “Грийнпийс” - европейски политики в България	24
VII. Финансов отчет и донори - 2019	25

Комуникации

През 2019 година Екологично сдружение “За Земята” успя да увеличи присъствието си в медиите както в основни, така и в специализираните медии, привличайки нови публикации. Получихме голям интерес и покани за интервюта и коментари от журналисти, които не споделят традиционната гледна точка на околната среда.

Освен нашата постоянна комуникация, имаше няколко ключови кампании, които помогнаха много за фокусирането на общественото и медийно внимание към темите, върху които работим:

[Изгаряне на отпадъци в електроцентралите на въглища](#): Това беше огромна тема през втората половина на годината и много често членовете на екипа бяха канени да коментират ситуацията. Изгарянето на отпадъците се превърна в троянски кон за теми, свързани с достъпа до правосъдие и изгаряне на въглища (примери [тук](#) и [тук](#)).

Борбата за чист въздух в София: Тази тема все повече активира хората и медиите. Продължаваме да настояваме за повече и системна информация за замърсяването, тъй като събраната до момента е схематична и недостатъчна.

Продължаващата борба с еднократната пластмаса: Въпреки огромната обществена подкрепа за намаляването на пластмасовото замърсяване и частичната победа на наднационално ниво, амбициите на българското правителство за справяне с пластмасовото замърсяване остават незначителни. Темата продължава да бъде много силно подкрепена медийно.

Зелената сделка: Когато стана ясно, че България ще получи значителна сума пари, за да гарантира икономическия си преход, в този контекст изменението на климата се превърна в гореща тема. Традиционно промяната на климата се възприема като противоречива, почти философска от медиите. Но изменението на климата в контекста на Зелената сделка направи все по-очевидно и с медийно присъствие, че съществува научен консенсус относно изменението на климата. Примери за медийно отразяване [тук](#), [тук](#) и [тук](#).

Кампания "Да спасим Кресненския пролом" за намиране на алтернатива на автомагистрала "Струма", финансирана от Европейски фондове и Европейската инвестиционна банка, която да запази уникалната природа на пролома и местния бизнес, част от Натура 2000. По време на различните акции, които се проведоха през 2019 имаше широко медийно отразяване, включително по национални телевизии. Произведохме и разпространихме видео през юни 2019 на [български](#) и [английски](#) език, което имаше над 60,000 гледания само на български.

I. Направление "Енергия и климат"

1.1 Въглищна кампания и справедлив енергиен преход

"За Земята" работи активно с местните общности в няколко района за добив на въглища, като помага на хората в съдебни спорове в борбата им за справедливо обезщетение в случай на повредено имущество и принудително изселване в резултат на експлоатацията или разширяването на въгледобива. Подобен е и **казусът Алдомировци**, по който "За Земята" работи с община Сливница и местни фермери, за да се противопоставят в съда на откриването на чисто **нова мина за добив на въглища** в района на община Сливница.

Друг емблематичен случай е подкрепа на исканията на Елка Тишкина от **Перник** за адекватно обезщетение за загубата на къщата ѝ заради продължаващ с години **нелегален добив на въглища** под нея. През юли 2019 г. загубихме съдебното дело в България и сега работим в тясно сътрудничество с правния ни екип по подготовката на детайлна жалба до Европейския съд по правата на човека.

Изселване на село Бели бряг заради разширяването на въгледобива на "Мини Марица Изток"

Хората от село Бели бряг, са изправени пред неизбежната си съдба да бъдат изселени, за да се разшири територията на дейност на държавното дружество "Мини Марица-изток" ЕАД. 2019-та година беше последната, през която хората можеха "доброволно" да преговарят за цената на имотите си, но до края на годината, те не получиха задоволително предложение за възстановяване на имотите, които ще изгубят, нито т.нар. социално обезщетение.

Хората от Бели бряг описаха в [мултимедийна история](#) борбата си за справедливо обезщетение от "Мини Марица Изток" за изселването им за целите на разширяването на мината. През февруари 2019 г. имаше голям протест пред парламента, последван от среща със заместник-министъра на енергетиката Жечо Станков. През цялата година бяхме в усилен преговори и посредничество чрез Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР), но за съжаление комуникацията с мините е трудна и води до задънената улица, обещанията им са с половин уста и никога не завършват с точни обещания на хартия.

[През февруари 2019, бе организиран голям протест пред Парламента](#), последван от среща в Министерството на енергетиката с хора от с. Бели бряг и представители на ЕС "За Земята". Преговорите и процесът по медиация, воден от Механизма по Жалби на Европейската банка за възстановяване и развитие, за съжаление, не донесе резултати на практика.

По-късно през лятото на 2019, бе проведена визита и среща с директори в централата на ЕБВР в Лондон заедно с Румен Йовчев, един от представителите на местната общност в с. Бели бряг, "За Земята" и международната мрежа "CEE Bankwatch Network".

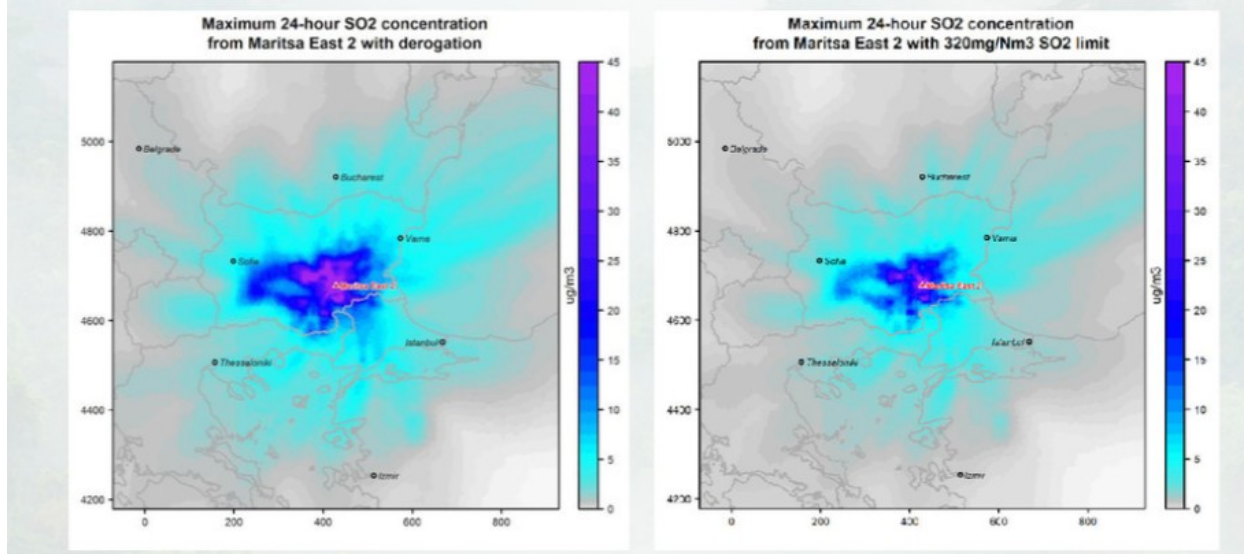

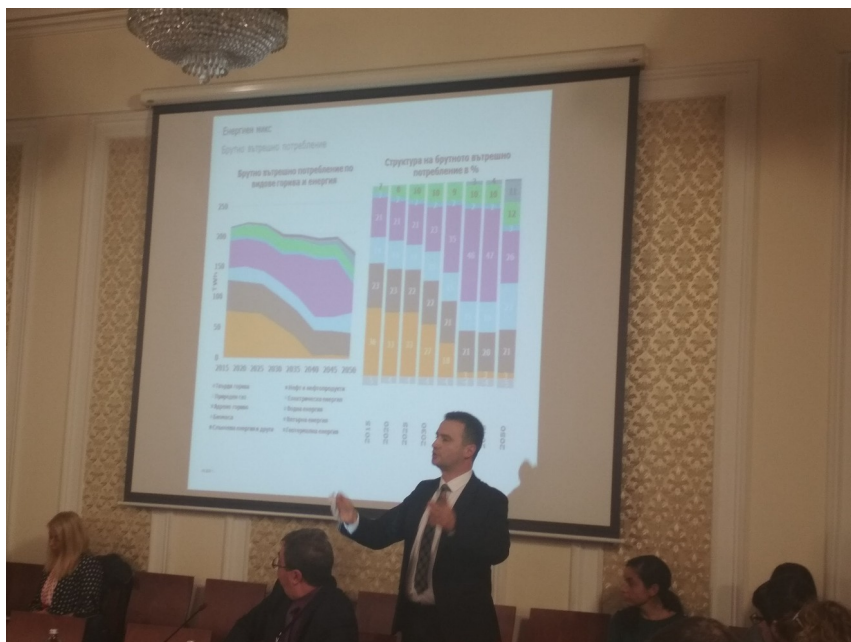
Съдебно дело за дерогации на ТЕЦ Марица Изток 2. За изслушването на 29 октомври съдът прие като свидетел експертът по замърсяване на въздуха на Грийнпийс Лаури Миливирта, който ни оказва голяма подкрепа и при моделирането за спазване на по-строгите ограничения на емисиите в ЕС.

България е единствената държава в Европейския съюз, класирана в топ 20 на най-големите замърсители със серен диоксид в света. Основните източници на серен диоксид в страната ни са ТЕЦ „Бобов дол“, както и две от централите в Маришкия басейн: най-голямата — ТЕЦ „Марица изток 2“ и най-старата — ТЕЦ „Брикел“.

Derogation for SO₂

ИНПЕК - Интегриран национален план за енергия и климат в България. “За Земята” подготви [подробна позиция по проекта](#) на българския Национален, интегриран план климат и енергетика (ИНПЕК), изпратен и до Европейската комисия, която повтаря някои от заключенията ни в своите препоръки към българския ИНПЕК, публикувани през лятото на 2019 г.

Участие в обсъждането на финалния вариант на ИНПЕК в Парламента

1.2 Справедлив енергиен преход

Няколко поредни български правителства предпочитат да отлагат реформите в енергийния сектор, да отричат намаляването на значението на въглищата и трудностите пред развитието на въглищната индустрия. Те направиха всичко възможно да поддържат в обществото илюзията за липса на алтернатива на въглищата. През 2019 година продължихме нашите усилия управляващите да съберат заинтересованите страни България да има национален план за справедлив енергиен преход, както и регионални планове за въглищните райони.

- ❖ В началото на годината публикувахме брошура :[“Справедлив енергиен преход: Възможности и рискове за България”](#), с анализ на ситуацията и препоръки за предимствата на Справедливия преход за страната ни.
- ❖ Участие и презентация на [Енергийна конференция в Стара Загора](#) — „между митовите и реалността“, 4-5 април 2019

- ❖ [“България трябва да има по-амбициозни цели за декарбонизация на икономиката”](#). Искане към Срещата на Европейския съвет на 21 и 22 юни 2019.
- ❖ България в борбата с климата: без стратегически цели, но с пълен въглищен арсенал. [Анализ на За Земята](#) на ИНПЕК-интегриран план в областта на енергетика и климат
- ❖ [Словакия обяви край на въглищата](#), а България “вижда” перспектива в тях още 60 години
- ❖ [Позиция на Екологично сдружение “За Земята” и “Грийнпийс”](#) – България относно “мерките”, които се предприемат срещу въглищни централи, свързани с Ковачки
- ❖ [Среща на кметове за справедлив енергиен преход](#). В средата на септември 2019 се проведе двудневен форум на кметове от европейски въгледобивни региони , в гр.Вайсвасер (в Лузатия, един от най-големите въгледобивни лигнитни региони в Източна Германия), на който взеха участие 15 кмета от 7 държави (България, Гърция, Румъния, Босна и Херцеговина, Чехия, Полша и Германия).

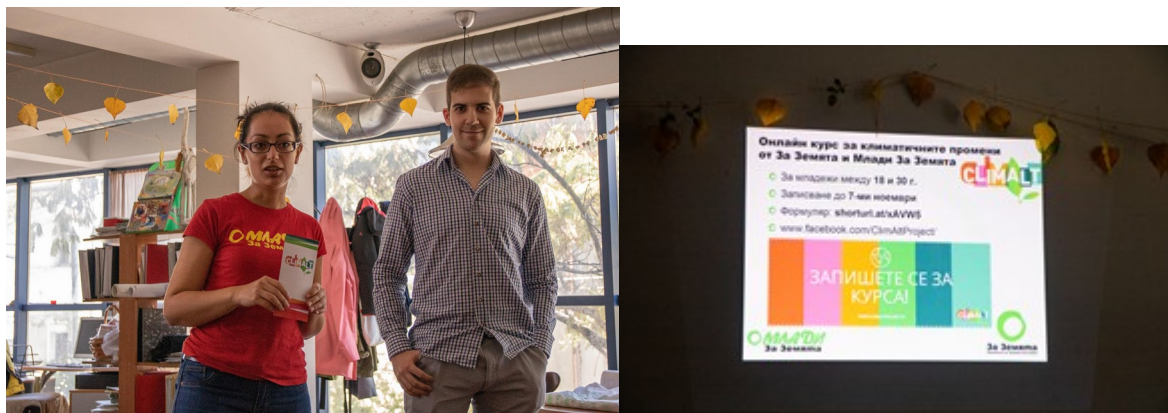
1.3 Климатични промени и политики

През 2019 г. Положихме много усилия да предложим разумни и работещи промени и решения в ИНПЕК, правителството предложи изключително некачествен доклад, който беше основателно критикуван от експерти, НПО и от ЕК. Някои от нашите предложения бяха приети-като изключването до 2030 г. на АЕЦ Белене от плана, както и повишаване на целите за ВЕИ.

1.4 Мобилизация на младежи

През януари 2019 г. "За Земята" започна двугодишния проект „ClimAlt“ по програма Еразъм +, в рамките на който беше създаден 33,5-часов онлайн курс за изменението на климата (от причини до решения). Проектът има за цел да повиши осведомеността на младите хора в дебата за изменението на климата, по-специално решения и алтернативни практики, като по този начин засили и затвърди възприятието им за възможни социално-екологични промени, от които да станат част или да създадат сами. "За Земята" беше ангажирана с разработването на видео лекции по темите нулеви отпадъци, кръгова икономика, въздействието на климата върху околната среда.

През октомври 2019 г. активно популяризирахме онлайн курса в събития на живо и в социалните медии, в резултат на което получихме 71 кандидатури, а се целяхе към 20-30 младежи.

Линк към [поканата](#) за онлайн курса за климатичните промени.

Член на екип “Енергия и климат” участва в първата младежка среща на ООН за климата

(Youth Climate Summit), COP25, както и в демонстрация пред централата на Европейската инвестиционна банка за спиране финансирането на изкопаеми горива.

Европейската комисия за мерките ни срещу климатичните промени: [“На България й липсва амбиция”](#).

Писмо до премиера с искане за демонстриране на лидерство в областта на климата на предстоящата среща за действия в областта на климата в Ню Йорк на 23 септември, организирана от генералния секретар на ООН

<https://www.zazemiata.org/pismo-minister-klimat/>

За климатичната криза и послушните деца. Позиция за климатичните протести на Петъци за бъдеще

<https://www.zazemiata.org/klimat-deca/>

1.5 Антиядрена кампания

През 2019 г. продължихме кампанията си за спиране на корупционния проект за изграждане на АЕЦ Белене. Предложихме безядрено развитие на площадката с цел да започне връщането на направените инвестиции.

По темата ядрената катастрофа във Фукушима публикувахме нашата позиция с конкретни предложения за защита от бъдещи аварии [„Аварията в АЕЦ Фукушима — 8 години ненаучени уроци“](#).

Публикувахме и анализ на опитите за намиране на стратегически инвеститор: [“АЕЦ Белене- кражбата продължава. Ще потопим ли и Великите сили в корупционния гьол?”](#)

В допълнение, продължава делото ни пред ВАС , където оспорваме законността на решението на правителството да даде рестарт на проекта за строеж на АЕЦ Белене.

II. Направление “Икономическа справедливост и обществени средства за устойчиво развитие”

2.1 Овластяване на общности и обществени средства

Работата по направление “Икономическа справедливост и обществени средства за устойчиво развитие” през 2019 се фокусира предимно върху кампания за борба със заграбване на държавата, овластяване на активното гражданско общество да наблюдава обществени фондове и подкрепя на няколко кампании за проекти, при които има финансиране от еврофондове или обществени банки като Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР). Тези ключови кампании са емблематични за работата на За Земята:

- 1) Кампания за справедливо обезщетение на хората от село Бели бряг, които ще бъдат изселени за разширяване на “Мини Марица - изток”, финансирани от ЕБВР;
- 2) Кампания “Да спасим Кресненския пролом” с поредица от обществени протести, писма и петиции към Европейския парламент, Омбудсман и Комисия, както и към Бернската конвенция.

- “За Земята” подпомогна създаването на местен инициативен комитет, който [подготви петиция до Министерски съвет](#) през декември 2019.
- Кампанията успя да привлече активно rafting и каяк общността като имаше три мобилизации в град Кресна, по река Струма и в София: през [юни 2019](#) заедно с членове на Приатели на Земята Европа - [Friends of the Earth Europe](#). Създадохме видеа на [български](#) и [английски](#) с над 60,000 гледания само за българската версия. През [септември 2019](#) – с Balkan River Defence и местни rafting и каяк клубове, и един с местни хора в София. Пълната история може да се прочете [тук](#).
- На 2 декември участвахме в [слушане в Европейския парламент](#) на петиция заедно с местни хора от Кресна. За съжаление, петицията беше затворена под въздействието на българските членове на Европейския парламент.
- Създадохме 9:30 – минутно видео на български и [английски](#) език, което разказва историята на Кресненския пролом от самото начало на заплахата за неговото разрушаване, разкривайки отговорните, истинската стойност на различните алтернативи и други незначителни факти.
- Организирахме няколко прес конференции и публични събития като [изложбата за алпиниста Боян Петров](#) и неговата мисия Кресненския пролом, беше показана на Банско филм фест през ноември 2019.
- Фейсбук страницата на кампанията - <https://www.facebook.com/savekresnagorge/> има 2,076 последователи, а уебсайтът www.kresna.org продължава да се обновява.

Казусът с Кресненския пролом продължава да бъде неразрешен, въпреки че алтернатива е възможна. “За Земята” продължава да следи активно случая.

2.2 Проучване на нуждите на гражданското общество и конкурс “Направи си сам”

Резултатите от проучване на нуждите сред гражданското общество на тема обществени средства, както на национално, така и на европейско ниво, бяха обобщени в презентация и обучения. Проведоха се два тренинга на темата като част от годишната конференция по демокрация във Варна през февруари 2019, както и през октомври в град Пловдив на среща, която събра различни представители на активни граждани от цяла България, които бяха подали кандидатури за конкурса [“Направи си сам - обществените средства в полза на местните общности”](#).

Беше проведен отворен конкурс за подпомагане на местни кампании и инициативи [“Направи си сам - обществените средства в полза на местните общности”](#), в който участваха 22 предложения. Бяха избрани 7 от тях, а осъществени 6 до края на 2019.

Онлайн форумът “ограбване” www.ograbvane.com продължава своето развитие с над 50,000 посещения през 2019 и публикации от активни граждани. Платформата покрива широк спектър от теми като данъчна справедливост, свобода на словото, казуси, свързани с харченето на обществени средства, както и служи за портал за това как да се водят кампании.

[Годишната конференция по Демокрация](#) се проведе във Варна 23-24 февруари 2019. Фокусът тази година беше теми като качеството на въздуха, горене на отпадъци, незаконно изсичане на гори, местен референдум като начин за пряка демокрация, европейската кампания за справедлив енергиен преход и други. В конференцията се включиха над 40 участници.

2.3 Make ICT Fair:

Това е проект, осъществен от консорциум европейски НПОта, чиято цел е да насочат вниманието към веригата на производство на електронните продукти - от големи металодобивни проекти (както в България, така и в глобалния юг), през производствени практики, нарушаващи човешките и работническите права, до неустойчиво потребление, където липсва възможност за поправка, а старите устройства се озовават в токсични бунища.

През март посрещнахме Марикрес и Норма за първия за годината Speakers` tour. Те са от филипинския остров Минданао, който е опустошително засегнат от минни дейности, наложени чрез военен режим на авторитарния лидер Дутерте. Образователните центрове, които тези две активистки представляват, овластяват и подкрепят местните коренни общности посредством обучения за устойчиви агроекологични практики, чиято основна цел е постигането на хранителна сигурност и суверенитет - алтернатива на големите минни проекти. Даниел Попов и Димитър Събев също говореха на тема екстрактивизъм и несправедливата глобална верига на производство на електрониките.

<https://www.facebook.com/events/1020377224827402/>

<https://www.facebook.com/events/249198269320823/>

През май Даниел Попов и журналистът и икономист Димитър Събев осъществиха проучвателна мисия в намибийското металургично предприятие на Dundee Precious Metals, където се преработва земната маса, добита в Крумовград. Там те разследваха тежките нарушения на човешките и работнически права - сериозни здравословни рискове и изхвърляне на токсични отпадъци.

<https://bodil.bg/2019/07/31/african-corporate-evolution/>

<https://theecologist.org/2019/jan/08/price-gold>

През юли изпратихме четири природозащитни активистки на Powershift обучението, организирано от нашите партньори по проекта People&Planet в Англия, където имаха възможност да развият необходимите за организиране на кампании умения - стратегизиране, изграждане на движения, планиране на акции, поддържане на устойчиви активистки групи, връзки с медиите и комуникационни методи и др.

<https://www.facebook.com/events/584371885365066/>

През октомври посрещнахме Анна Шахназарян от Армения, която по време на Speaker`s tour сподели за борбата за спасение на планината Амулсар срещу минната корпорация Lydian. Минните дейности в района застрашават богатото биоразнообразие и спа поминъка на местните. Презентацията на Анна беше комбинирана с лекция за еко-социалната справедливост, общите корени и пресечни точки между социалните и природозащитни борби, както и теорията за социална екология.

<https://www.facebook.com/events/2039931869440355/>

Анна имаше шанса да направи и втора презентация, на която насочихме вниманието към негативните влияния на различните етапи от веригата на доставки на електронните устройства. Те засягат природата, социално-културните динамики в засегнатите общности, работническите права.

Ecologica Bulgaria ни разказа за края на жизнения цикъл на електрониките и защо е важно да се изгради инфраструктура за рециклирането им. Заедно размишлявахме върху нуждата от радикална трансформация на тази глобална, комплексна и често неясна индустрия - трансформация, която се основава на уважението към природата и човешкия живот. <https://www.facebook.com/events/403771100304278>

През ноември организирахме две прожекции на документални филми - Death by Design и The E-waste Tragedy в социалния център Фабрика Автономия. <https://www.facebook.com/events/2657170297707249/>

На последния петък от месец ноември, разпознат със своите Black Friday разпродажби - участвахме в кампанията Buy nothing day, организирана от организациите партньори по проекта. <https://www.facebook.com/events/549955412244161/>
https://catapa.be/en/buy-nothing-day-europe/?fbclid=IwAR2wPSQN9AjKhvAnhjjE1cArEGcWg11zHnrb8F-G5PZC2tStNr_9eGZ2xOo

III. Направление “Нулеви отпадъци”

3.1 Кампания срещу изгарянето на отпадъци във въглищни инсталации:

През 2019 г. продължаваме да работим заедно с Грийнпийс България и Client Earth по делата, касаещи въглищни централи, главно в Бобов дол и Сливен. Съдебното дело срещу новото комплексно разрешение за Бобов дол продължава. [99 души от 2-те общини в близост до завода](#) - Дупница и Бобов дол се включиха в производството като засегнати страни. И дори община Бобов дол пожела също да е страна по делото и съдът се съгласи.

Имаме голям успех - спечелихме делото в първоинстанционния съд срещу решението на Регионалната агенция по околна среда, което позволи на Брикел да изгаря отпадъци без екологична оценка. Останалите съдебни дела продължават.

Продължаваме да работим по още много съдебни дела и започнахме да мобилизираме общности в близост до централите.

Групата от активни хора в Перник имаше много акции тази година, изисквайки чист въздух за града. През август 2019 електроцентралата в Перник представи инвестиционно предложение за изгаряне на отпадъци. Чрез социалните медии и канали местните жители в Перник успяха да разпространят новината толкова широко, че 400+ граждани в Перник изпратиха становища, за да се противопоставят на инвестиционното предложение на въглищната централа за съвместно изгаряне на отпадъци. Никога не сме имали такова активно участие от граждани по толкова сложна тема и то изцяло организирана от местна група. Също така организираха няколко малки протеста пред общината и централата.

Резултати: ДАНС започнаха разследване, имаше временно спиране на въглищните блокове на централата в Перник и след това инвестиционното предложение беше оттеглено, но предложението за изгаряне на биомаса все още е в сила.

Освен това, разследвахме незаконното изгаряне на отпадъци, което се случва в тези електроцентрали, преди да получат разрешения за съвместно изгаряне. Стартирахме и фотокампания, като помолихме хората да направят снимка със знака с послание.

3.2. Кампания срещу проекта за софийски инсинератор

През октомври спечелихме [съдебното дело](#), което започнахме през 2017 г., когато Столична община отказа да ни даде достъп до финансовите документи по проекта. Върховният административен съд на България разпореди на общината да разкрие информацията, но до края на годината все още няхахме достъп до нея.

През лятото на 2019 Изабела Едрева се присъедини към екипа като стажант и написа три статии за проблемите с инсинераторите по целия свят, а именно:

- ❖ [Кратък текст, представящ доклада Zero Waste Europe](#) за най-новата инсталация за изгаряне в Холандия и дългосрочните анализи, които разкриват емисии на диоксини, фурани и устойчиви органични замърсители далеч извън площадката;
- ❖ [Историите на активистки групи](#) срещу изгаряне в различни страни;
- ❖ [Аспектите на здравния проблем на проекта](#)

Заедно с инициативната група активисти в София продължаваме да изпращаме [писма до Европейската комисия и Европейската инвестиционна банка](#).

Гражданинът, който започна съдебно дело срещу проекта, го загуби и трябваше да плати около 3000 лева на Столичната община. Помогнахме му да направи [кратко видео със своята история](#) и да го разпространи в социалните медии с посланието хората да го подкрепят. Само за 5 дни над 30 души дариха на банковата му сметка и той събра сумата, която трябва да плати.

3.3. Традиционно почистване на защитени планински територии

Двадесет и първото почистване беше организирано за първи път извън територията на национален парк, в Родопите. Включиха се около 100 души, като събраха тонове отпадъци около 3 хижи и по международния туристически маршрут Е8.

Резултати от одита на марките, Родопи 2019

По време на годишното почистване беше осъществен така наречения [“одит на марките”](#) за първи път, целта на който е да идентифицира производителите на най-често срещаните отпадъци, открити по пътеките на Родопите.

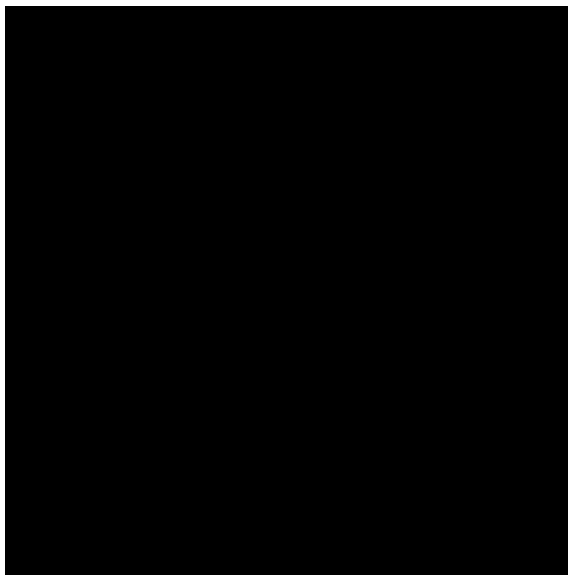

3.4. Общини с нулеви отпадъци

През юни 2019 г. Свиленград стана първата българска община, официално добавена на европейската карта като [общини с нулеви отпадъци](#).

IV. Кампания “без ГМО”

През 2019 г. работихме по две кампании свързани с ГМО. Едната е за въвеждането на стандарт “Без ГМО” за храни, продавани в България. След като през предходните години участвахме активно и координирахме Коалиция “България, зона свободна от ГМО” по законодателните промени, свързани със стандарта, през годината основно очаквахме приемането на закона, което не се случи. През това време проведохме няколко срещи със заинтересовани бизнеси, както и с отговорните институции. Например на 22 април 2019 имавме среща с Десислава Танева в качеството ѝ на председател на

Комисията по храни, земеделие и гори на Народното събрание. Направихме и проучване с помощта на международните ни партньори относно съществуващите стандарти в различни страни на ЕС и подготвихме нашата визия за българския стандарт. Имахме и дейности, свързани с популяризирането на темата, например [участието ни в телевизия BgOnAir](#) през април 2019.

Другата е част от европейската кампания за предотвратяване на безконтролното навлизане на продукти от новото поколение техники на генното инженерство (ГМО2.0) - генетичното редактиране. Основният ни фокус беше да изградим вътрешния си капацитет и познания по темата и да информираме гражданите и институциите за проблема.

През март 2019 наш представител участва в международния уъркшоп "Critical communication on GMOs and new GMOs - Building new narratives" в Брюксел.

През годината преведохме и публикувахме доклада на Friends of the Earth, САЩ „Редактирането на гени: рискове за здравето и околната среда“, с който да представим на българската аудитория базови обяснения какво представляват техниките за генетично редактиране, например CRISP и какви са основните рискове, свързани с продуктите от тях. <https://www.zazemiata.org/doklad-novite-gmo2-0/>

Проведохме и няколко лекции и уъркшопи по темата на различни събития, например по време на фестивала Беглика. Също така имаме и медийни участия, например в [Радио Благоевград](#).

Включихме се и в инициатива, подкрепена от десетки европейски организации: [изпращане на писмо до водещите кандидати за Европейския парламент](#) през май месец.

В края на 2019 г. изпратихме запитване за достъп до обществена информация до БАБХ, с което да разберем страната ни изпълнява ли решението на съда на ЕС и контролира ли вноса на ГМО2.0, т.к. те вече се произвеждат комерсиално в САЩ и Канада. Това беше част от по-голяма европейска кампания, която целеше да получим официален отговор, дали страните-членки могат и контролират вноса. За съжаление потвърдихме очакваната информация - нито една страна, включително и България не го прави, защото няма разработени методи и протоколи за това от Европейската комисия. Резултатите бяха използвани за натиск върху последната, за да започне изготвянето на такива и прилагането на съдебното решение в тази посока.

V. Направление “Чист въздух”

През годината работата ни по тема въздух беше фокусирана върху следните цели: подобряване на законодателството, свързано с качеството на въздуха и програмите на общините, по-добър достъп до информация, свързана с темата, повишаване на информираността на гражданите за проблемите, свързани с въздуха и надграждане на анализите, свързани с проблема.

Работата ни по националното законодателство се изрази в участие на работни групи, подаване на становища, срещи със заинтересовани страни, информиране на гражданите чрез нашите канали и медиите. За Земята работи активно по наредбите за изискванията

към дървесината, енергийните субсидии, нормите за емисиите и транспонирането на Директивата за националните тавани на емисиите и свързаният с нея Национална програма за контрол на замърсяването на въздуха. По отношение на последната процесът на изготвяне и приемане беше изключително непрозрачен и нямаше как пълноценно да повлияем на резултата. В други, например Наредба за изискванията и контрола върху дървесината, която се използва за битово отопление успяхме да участваме по-активно и включително бяхме в работната група към МЗХГ. Въпреки че благодарение на нашите усилия бяха постигнати някои подобрения, смятаме, че Наредбата не може да постигне целите си и няма да допринесе за намаляване на замърсяването. Някои от становищата ни по тези теми може да намерите [тук](#) и [тук](#).

По отношение на програмите за качество на въздуха работата ни беше фокусирана върху подготовката и приемането на новите такива на София, Пловдив и Перник, както и изменение на текущата на София. Във връзка с последното участвахме в обществените обсъждания. В крайна сметка добрата новина е, че в нея беше включена и оценка и потенциални мерки, свързани с ФПЧ2.5, докато досега програмата касаше само ФПЧ10. По отношение на новата програма за качество на въздуха на София се включихме в Програмния съвет за качеството на въздуха към СО. Същата е в процес на създаване и очакваме първата чернова за обсъждане. Междувременно сме комуникирали нашите очаквания и предложения с общината.

През годината работихме изключително активно по новата програма за качеството на въздуха на гр. Перник. Заедно с местната организация “Дишай, Перник” анализирахме предложената програма, подадохме предложения за промени и участвахме в Програмния съвет по изготвянето ѝ. Участвахме и в общественото обсъждане и подадохме писмено становище. Програмата има някои съществени недостатъци, но благодарение и на нашето участие беше частично подобрена.

Програмата за качество на въздуха на Пловдив беше приета през 2018 г. Тогава изразихме заедно с местни активисти разочарованието си от нея. След като нямаше никакво подобрение след становищата ни, заведохме дело. То приключи като съдът постанови, че граждани и граждански организации нямат правен интерес от обжалването ѝ. През 2019 г. продължихме да подпомагаме юридически местен гражданин с оспорването ѝ по съдебен път. За съжаление и неговото дело приключи по сходен начин.

Във връзка с тези неуспехи да обжалваме програмите за качество на въздуха (през предните години имахме горчив опит и с тази на София) За Земята, заедно с колегите ни от международната организация Client Earth, подадохме оплакване до Европейската комисия. Това доведе до огромен успех и през 2020 г. Комисията започна нова наказателна процедура срещу България по тази тема и очакваме това да доведе до законодателни промени, за да могат гражданите да обжалват некачествени програми на общините.

През 2019 г. можем да отбележим, че след наш сигнал беше рестартирана още една наказателна процедура - за неспазване на нормите за серен диоксид в Гълъбово и Европейската комисия предприе следващата стъпка: даде България на съд.

<https://www.zazemiata.org/vyzduh-ec/>

<https://www.zazemiata.org/nakazatelna-procedura-vyzduh/>

През 2019 г. продължихме заедно с Група чист въздух делото си за мръсния въздух срещу Столична община. Бяха назначени исканите от нас експертизи, но се оказва изключително трудно да се намерят експерти, за да ги извършат. Освен това съдът постанови привременни мерки за подобряване на качеството на въздуха като по-редовното миене на улици.

През годината продължихме и процедурата си срещу България пред Орхуския комитет за ограничаването на достъпа до правосъдие по екологични въпроси и тормоз над гражданските организации от официални институции и техните представители.

Един от големите ни успехи през годината е, че в края ѝ спечелихме окончателно изключително важно дело срещу Изпълнителна агенция по околна среда за достъп до данни за качеството на въздуха. След близо 3 години водене на няколко дела, спокойно можем да кажем, че ИАОС вече нямат никакви основания да не предоставят пълни и подробни данни на гражданите. Основният въпрос беше, че ни отказват почасови данни за ФПЧ, защото нормата била среднодневна. В момента разполагаме с пълни данни за години назад от всички станции в страната по всички показатели и работим по тяхното представяне в онлайн платформа за свободно ползване. Освен това ще продължим да притискаме агенцията сама активно да предостави такива на своя сайт.

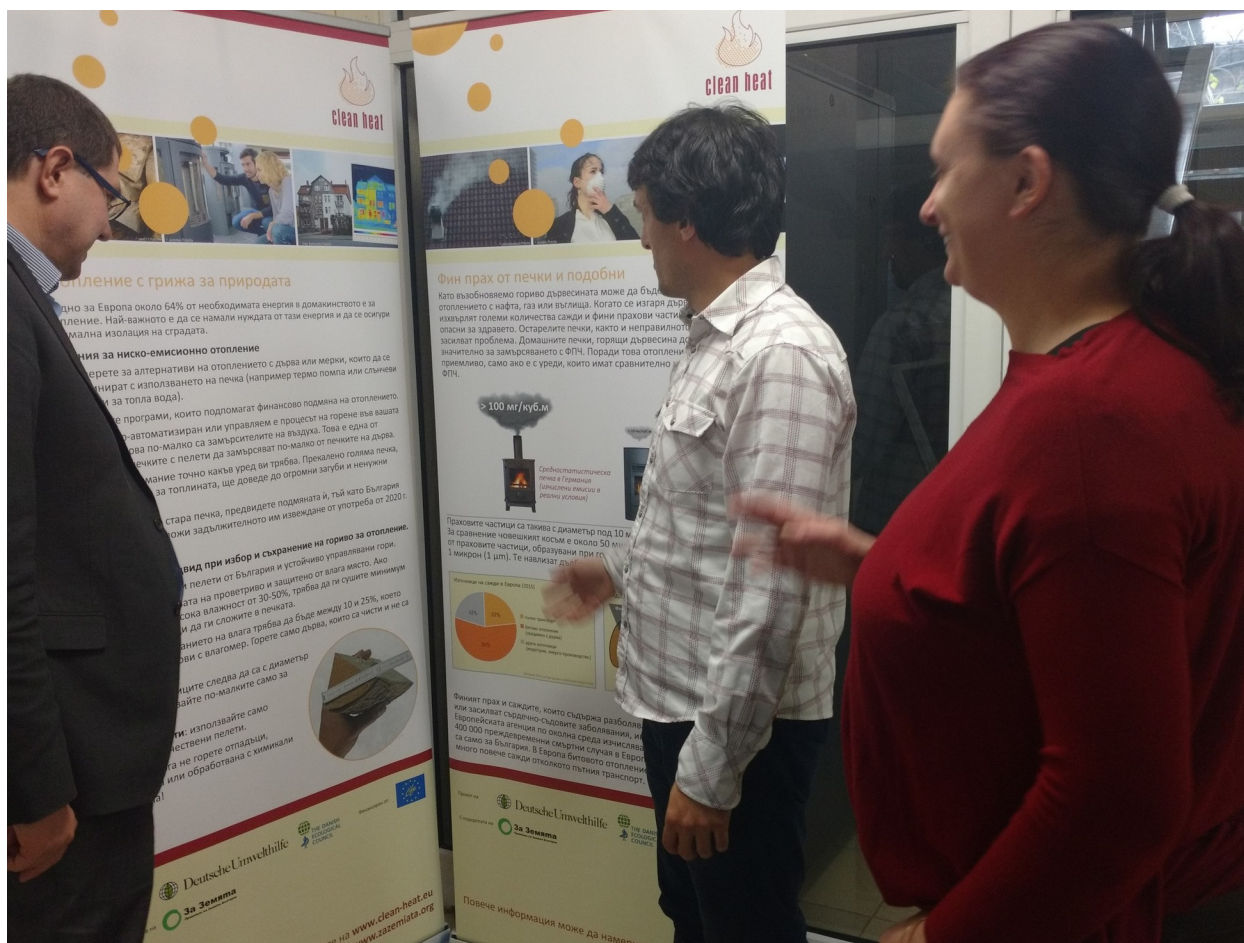
През годината по тема въздух работихме активно за информирането на гражданите. Имаме над 50 поста в социалните мрежи по темата, редица статии на сайта, изпратихме няколко прес релийза и в медиите има десетки материали вследствие действията ни. Освен това публикувахме два сериозни анализа:

[“Транспортът и замърсяването на въздуха в София”](#) и

[“Какво мислят хората за отоплението с твърди горива? Резултати и изводи от национално представително проучване на За Земята”](#).

Съвместно с колегите ни от Германия DUN организирахме в София уъркшоп за активисти и юристи, започнахме излагането на пътуваща изложба на тема ‘Битово отопление и замърсяването на въздуха’ в кв. Овча купел и кв. Христо Ботев в София, както и в гр. Габрово. Публикувахме и [образователна анимация](#) по темата [въздух](#).

През годината съвместно с Destructive Creation създадохме арт инсталации за замърсяването на въздуха от битовото отопление и в края на годината започнахме процедурите по съгласуване за поставянето им със Столична община, Община Пловдив и община Перник.

През годината участвахме активно и в различни местни, национални и международни събития, партньорски срещи и форуми по темата. Участвахме редовно и в ежемесечните срещи между граждани и институции по тема чистота на въздуха при Омбудсмана на България.

VI. “Грийнпийс” - европейски политики в България

Работата на “Грийнпийс” - България през 2019 г бе фокусирана в кампанията за климат и енергия.

Продължи кампанията за излизане от въглищната зависимост, фокусирана върху ТЕЦ “Бобов дол”, ТЕЦ “Брикел”, ТЕЦ “Република” - Перник.

От друга страна работихме за насърчаване на децентрализираното производство на енергия от енергийни общности.

- Соларизирахме хижа Скакавица и обучихме монтьори на [фотоволтаични инсталации](#). [Видео](#).
- Форум "[Как да сме енергийно независими](#)" :

Един от основните акценти на годината бе корабното турне "Заедно за климата", в което ветроходът Rainbow Warrior посети Варна и Бургас [Видео](#)

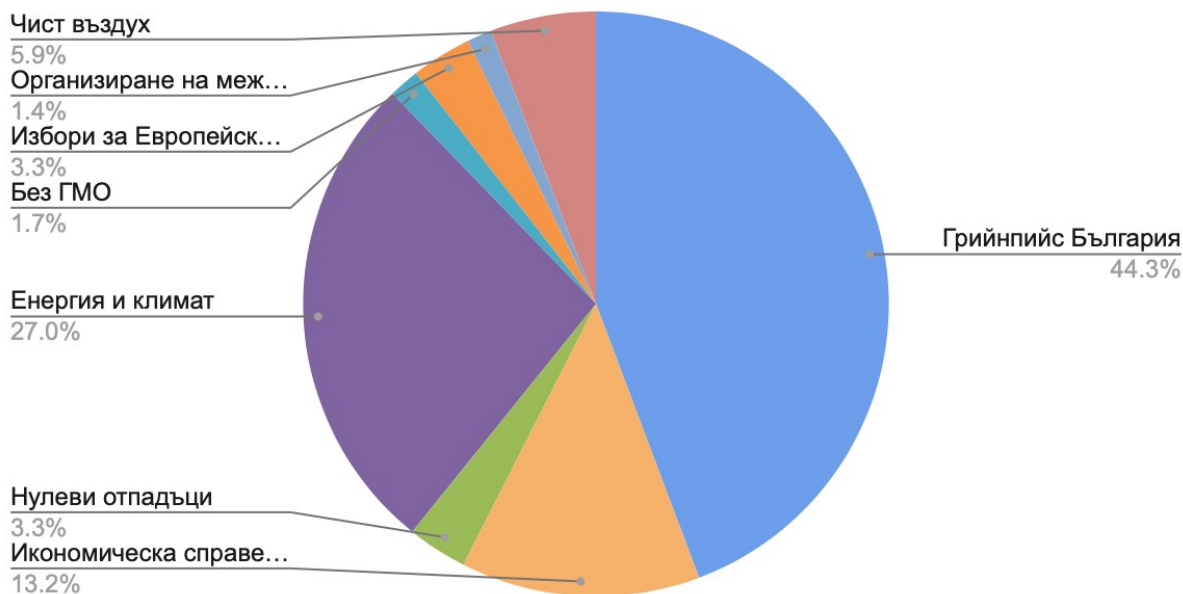
Друг акцент бе Климатичният фестивал в Перник през есента.

[Видео за дейността през 2019 г.](#)

VII. Финансов отчет и донори - 2019

През 2019 година годишните приходи и разходи на ЕС "За Земята" са на стойност 1 024 000 лв., в сравнение с 735 000 лв. за 2018 г.

Разпределение на бюджета на ЕС "За Земята" заедно с Грийнпийс - България, 2019

Финансиране по направления 2019 на ЕС "За Земята"

